Anul al 61-lea
6 Pagini

EXEMPLARUL 10 LEI
Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 219 Joi 10 August 1944
6 Pagini

ABONAMENTE
UNIVERSUL PROVINCIA
Lei 700 pe 3 luni
Lei 1300 pe 6 luni
Lei 2500 pe 12 luni
CAPITALA
Lei 800 3 luni
Lei 1400 6 luni
Lei 2600 12 luni
AUTORITĂȚI
Lei 3500 pe an

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10; SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE
U. LITERAR
6 luni 450 lei
12 luni 900 lei
U. COPIILOR 6 l. 460 lei-12 l. 900, RADIO U. 6 l. 600 lei - 12 l. 1000
Z. ȘTIINȚELOR 6 l. 600-12 l. 1000 lei, VEȘTILE[illegible] 6 l. 450-12 l. 900 lei
TIC STUDENT 6 l. 3[illegible]-12 l. 600 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ION LUGOSIANU

PROVIZIILE PENTRU IARNĂ

Abundența de zarzavaturi, legume și fructe din vara aceasta — chiar dacă prețurile la unele din ele se mențin încă ridicate — oferă populației condițiuni de aprovizionare destul de lesnicioase pentru nevoile consumului de iarnă. Din nefericire, însă, multe, chiar foarte multe, din gospodăriile dela oraș și aproape toate gospodăriile dela țară nu folosesc — sau folosesc numai parțial și cu totul stângaci — metodele atât de simple pentru prepararea conservelor de tot felul și pentru uscatul zarzavaturilor, verdeturilor, leguminoaselor, etc. Zadarnic se ostenesc serviciile de resort și oamenii de specialitate adresând îndemnuri, însoțite de instrucțiunile practice necesare pentru uzul marelui public, zadarnic apar în ziare rețetele de preparare. Marea majoritate a gospodinelor noastre dela țară și dela oraș rămâne refractară acestei elementare educații gospodărești. Și este de neînțeles lipsa de interes constatată în această privință la noi, mai ales în păturile modeste, în cele muncitorești, țărănești, în gospodăriile mai sărace dela periferia orașelor, când e așa de ușor să-ți dai seama de economia, de îndestularea și de toate foloasele pe care le putem avea de pe urma asigurării din vreme, treptat și pe îndelete, a conservelor și celorlalte provizii pentru iarnă. O cămară încărcată cu de toate alungă îngrijorarea din sânul căminelor, le face să aștepte sosirea iernii și chiar desfășurarea evenimentelor cu mai multă seninătate, știindu-se asigurată hrana copiilor și a întregii familii. Lipsurile nu ar mai fi atât de greu simțite în sezonul critic al iernii și al începuturilor primăverii, până la apariția nouei recolte; bugetele familiare s'ar echilibra mai bine, chiar dacă pentru cheltuielile acestei aprovizionări excepționale va fi fost nevoe de împrumuturi și avansuri din leafă.

Este adevărat, însă, că la această deficiență gospodărească a unei bune părți din păturile noastre sociale cu venituri reduse, se adaogă anul acesta și deplasarea bunelor gospodine dela rosturile căminului lor din marile centre, spre a se pune la adăpost în locuri mai puțin expuse bombardamentelor aeriene. Acolo unde sunt, cu mijloacele de aprovizionare, de preparare și de ambalare de care pot dispune, acestea nu trebue să părăsească tradiția, lăsând în voia soartei aprovizionările de iarnă. Ba, datoria lor ar fi să îndemne, să învețe și să ajute și pe sătencele la care stau sau cu care vin în contact, ca să prepare proviziile de iarnă, altele decât numai varza acră și putina de murături.

Am prefera să vedem desfășurându-se în satele de refugiu adevărate emulațiuni în această direcție utilă și nobilă între cucoanele adăpostite aci, făcând astfel o operă pozitivă de educație și asistență gospodărească, cu efecte morale și sociale mai vii și mai onorabile decât patima jocului de cărți și decât atâtea din năravurile aduse dela oraș.

S'ar întinde totdeodată și o mână de ajutor cultivatorilor, cari, azi, din cauza restrângerii pieților de desfacere dela oraș, își plasează cu greu și adeseori în pagubă produsele. Nici ei, nici precupeții nu s'ar mai vedea siliți, cum se văd acum, să arunce pe gârlă sau pe maidane o bună parte din zarzavaturi și fructe, din lipsă de cumpărători.

Suntem siguri că adevăratele gospodine nici nu așteaptă îndemnul nostru sau altele din oficiu, ca să-și îndeplinească rolul lor de educatoare practice în mediul rural de refugiu în care se găsesc.

O acțiune identică se cere desfășurată și în mijlocul populației periferice a Capitalei și a altor centre orășenești, sub egida asociațiilor de bune gospodine, în jurul cantinelor și ospătăriilor populare sau prin grupări locale ad-hoc în jurul gospodinelor pricepute din fiecare cartier.

Nu trebue să pierdem nici un prilej de a face lucruri bune și sănătoase și suntem datori să folosim toate energiile și toate posibilitățile, spre a atinge asemenea rezultate.

CAPITALA CITATĂ CA EXEMPLU PE NAȚIUNE

Bombardamentele aeriene inamice din ultimele luni au supus Capitala Țării unor grele încercări, pe care le-a trecut cu o vrednică bărbăție.

In fața primejdiei, populația Capitalei și-a regăsit virtuțile străbune, caracteristice neamului nostru în vremuri de restriște, dovedind dârzenie, neînfricare și o rară tenacitate.

Intr'adevăr dela 4 Aprilie a. c., și până în prezent, bucureștenii au suportat incursiunile aeriene cu mult curaj, cu un calm desăvârșit, cu o disciplină exemplară, afirmându-se printr'un spirit de iertfă și o putere de abnegațiune mai presus de orice laudă.

Păstrându-și moralul și integrându-se în linia asprelor comandamente ale ceasului de față, populația bucureșteană s'a arătat a fi la înălțimea împrejurărilor, dând un sprijin efectiv autorităților și îndeosebi Primăriei Capitalei, în cadrul măsurilor pentru menținerea ordinei, liniștei, curățeniei și a tuturor dispozițiunilor administrative.

Intr'o foarte-mare măsură a contribuit la aceasta conducerea administrației comunale, care zi și noapte, prezentă la datorie, a depus o uriașă activitate, menită să asigure bucureștenilor un ritm de viață și un aspect, nu cu mult deosebite de acelea din timpurile normale.

Pentru toate aceste strălucite însușiri,

Capitala țării se citează ca exemplu pe națiune, *deoarece prin atitudinea cetățenilor ei, prin conducerea și personalul administrației municipale, cum și prin formațiile de A. P., a dovedit că-și merită cu prisosință însemnătatea și locul de frunte ce și le-a câștigat, printre toate orașele din cuprinsul hotarelor românești.*

ION ANTONESCU
Mareșal al României
și
Conducătorul Statului

LUPTELE DE PE FRONTUL NORMANDIEI

TRUPELE GERMANE CONTRAATACĂ LA AVRANCHES

PRIN TELEFON DELA CORESPONDENTUL NOSTRU PARTICULAR

Berlin, 8. — Violența luptelor de pe frontul de Vest se accentuează în mod rapid. Aceste lupte au luat proporțiile unei bătălii decisive în stil mare.

Având în vedere termenul scurt pe care și l-au propus aliații pentru bătălia hotărâtoare de pe frontul de Vest, ei încearcă acum să înainteze cu însemnate forțe împotriva pozițiilor germane, și să ajungă eventual dintr'o singură încordare, până la Paris. De azi de dimineață, englezii încearcă, printr'un nou mare atac la Caen, să obțină prăbușirea frontului german în acest punct și să înainteze de aci în direcția proectată.

Comandamentul german la rândul său, a deslănțuit un contraatac la Est de Avranches, fâșia cea mai îngustă a pătrunderii trupelor americane. Luptele sunt în curs, aci și în celelalte sectoare, iar cercurile berlineze cred, că în zilele ce vor urma, se vor produce însemnate modificări în aspectul frontului de Vest.

Intenția aliaților nu este numai de a câștiga teren, ci, după toate probabilitățile, și aceea de a obține o victorie în stil mare.

Unitățile germane, la rândul lor, se grupează acum în vederea așteptatelor contramișcări.

In Bretania, unitățile germane s'au retras pe coastă în punctele lor însemnate de sprijin, opunând până acum o puternică rezistență.

Armata germană de pe frontul de Vest n'a avut până acum perderi hotărâtoare, astfel că aliații întâmpină rezistența intactă a acesteia, cu toate că au isbutit să pătrundă în adâncimea spațiului de luptă.

❖

Numeroase indicii lasă să se întrevadă că Sovietele pregătesc o nouă ofensivă politică împotriva Turciei. Vocile din presa sovietică se exprimă în mod clar că Turcia trebue să intre acum cât mai repede în război, deoarece o nouă ezitare nu poate fi pusă deloc în concordanță cu planurile aliaților.

Desigur că Moscova încearcă să producă confuzie în guvernul turc, spre a putea pune apoi din nou pe primul plan scopurile sale în ce privește Strâmtorile.

Atitudinea aceasta a bolșevicilor nu produce nicio surprindere la Berlin, deoarece i s'au prevăzut, dela început, Turciei astfel de complicații.

❖

Războiul nervilor împotriva Bulgariei, care este dus într'un mod cât se poate de intens, tot în legătură cu Turcia, n'a produs până acum nicio reacțiune la Berlin. Este însă sigur că aliații vor uza în curând de toate mijloacele lor de convingere în Sud-Est.

CUM DECURG ATACURILE

Berlin, 8 (Rador). — **După un puternic tir de baraj, marea ofensivă engleză, așteptată în apropiere de Caen, a început Marți dimineața la ora 4.**

Se anunță totdeodată că contraatacurile germane din apropiere de Avranches progresează mereu cu toate știrile britanice ce pretind contrariul.

FORȚELE AMERICANE VOR SĂ IA IN POSESIUNE INTREAGA COASTĂ DE NORD A BRETANIEI CU PORTUL BREST

Berlin, 8 (Rador). — **Se dau următoarele amănunte cu privire la luptele din Franța de nord:**

Centrul de greutate al acțiunilor de luptă din regiunea normando-bretonă s'a deplasat în ultimele zile de mai multe ori, fiind acum situat cu totul la vest, în vreme ce la aripa de răsărit a frontului de invazie, adică la răsărit de Orne, și în regiunea Caen activitatea militară a fost în general liniștită.

Masa formațiilor de atac americane operează acum în Bretania obiectivul cu totul evident de a lua în posesiune întreaga coastă de nord a Bretaniei, inclusiv portul Brest.

Părți din forțele americane au atacat fortăreața Saint Malo, unde s'au ales însă cu pierderi sângeroase în fața dârzei rezistențe germane.

Alte forțe au asaltat orașul Morlaix, dar tot atât de zadarnic.

Un al doilea mare grup de luptă american operează din regiunea de pătrundere dela sud de Avranches, punând în acțiune cel puțin cinci divizii de tancuri și 4—5 formațiuni de infanterie, în general înspre sud-est.

Cu acest prilej, el a reușit să cucerească orașul Mayenne.

Se dau încă lupte între orașul Laval, situat la sud de Mayenne.

Forțele de siguranță germane din regiunea Vire-Saint Pois-Mortain au dat deosebit de grele lupte defensive.

Dupăce orașul Vire, în cursul zilei de Duminică, și-a schimbat de mai multe ori posesorul, la căderea serii el a rămas în mâinile americanilor.

O altă pătrundere americană, efectuată la câțiva kilometri vest de Vire, care a fost realizată îndeosebi de puternice formații de tancuri, a fost eliminată prin contraatacurile date de grenadierii germani, sprijiniți de tunurile de asalt.

Cu acest prilej, 28 tancuri „Sherman" au căzut în mâinile trupelor germane.

Pe tot restul frontului, s'au năruit toate atacurile inamice în fața liniilor germane cu pierderi foarte grele pentru atacători.

Luptele aeriene de pe frontul invaziei

Berlin, 8 (Rador). — **In noaptea de Luni spre Marți, după cum află agenția D. N. B. s'au dat deasupra Franței de nord mai multe lupte aeriene între vânătoarea germană și bombardierele inamice.**

In cursul zilei de Luni, 10 avioane inamice, aproape toate aparatele de vânătoare americane, au fost doborâte în cursul luptelor aeriene deasupra frontului de invazie și a Franței septentrionale de către vânătoarea germană.

❖

Berlin, 8 (Rador). — **De pe frontul de invazie din vest se anunță că, în cursul nopții trecute, puternice formații de avioane germane de luptă au executat noui atacuri concentrice împotriva importantelor baze americane dela Avranches și Ponttaubault.**

O grindină de bombe incendiare și explosive s'a abătut asupra cantonamentelor de trupe și a coloanelor de vehicule, precum și a depozitelor de materiale ale inamicului. Mari incendii și explozii violente s'au declarat dela început la depozitele de carburanți. Cantonamentele trupelor

Atacurile acestor formațiuni, efectuate dela mică înălțime, au fost îndreptate mai ales împotriva mișcărilor de trupe inamice și a coloanelor de aprovizionare din sectoarele Avranches, Brecey, Saint Hilaire și Pontorson.

După informațiunile sosite până acum, numeroase vehicule inamice de aprovizionare au fost distruse sau incendiate.

Atacul avioanelor torpiloare germane împotriva obiectivelor navale inamice din golful Sena, în cursul nopții de Duminică spre Luni, au întâmpinat mari dificultăți din cauza vremei rele, care domnea deasupra regiunii Canalului Mânecii. Prin straturile dese de nori, cari se întindeau deasupra golfului Senei, avioanele germane nu au putut repera decât un singur distrugător inamic, ce a fost atacat în mod foarte eficace. O torpilă aruncată în plin a provocat o gravă avarie acestei unități, astfel că ea poate fi considerată ca pierdută.

COMANDAMENTUL DE CĂPETENIE AL ARMATEI

COMUNICAT

ASUPRA OPERAȚIUNILOR DIN ZIUA DE 8 AUGUST 1944

Pe Nistrul inferior, în Basarabia de mijloc și pe frontul Moldovei, nici un eveniment important de semnalat.

In cursul dimineții, aviația anglo-americană a executat atacuri de teroare asupra mai multor orașe și comune rurale din estul și sudul Munteniei.

Au fost provocate pagube la instituții publice — printre care spitale — și la locuințe țărănești.

Sunt semnalate victime în populația pașnică dela sate.

Forțele de apărare române și germane au doborît mai multe avioane inamice.

Ordinul de zi al mareșalului Mannerheim către armata finlandeză

Helsinki, 8 (Rador). — Corespondentul agenției D.N.B. transmite:

Mareșalul Mannerheim, comandantul-șef al forțelor armate finlandeze, a dat la 7 August, către armată, următorul ordin de zi:

In virtutea legii adoptată de Dieta finlandeză, am asumat înaltele funcțiuni ale președintelui republicii. Deplin conștient de această mare răspundere am pus în acest act însuflețirea îndeplinirii îndatoririi pe care o are soldatul finlandez.

Soldați! Lupta pentru existența și viitorul Patriei continuă. In calitatea mea de comandant-șef al forțelor armate fac apel la rezistența și la statornicia voastră. Increderea reciprocă nestrămutată și unirea poporului nostru sunt cea mai puternică pavăză a țării.

PLANURI DE INLĂTURAREA RĂZBOIULUI

de GABRIEL ȚEPELEA

Omenirea a dorit întotdeauna pacea, dar a făcut mereu războaie... E o constatare veche ce arată că între intenții și fapte e o mare deosebire.

N'au lipsit în decursul veacurilor vizionarii unei noui orânduiri internaționale, n'au lipsit apelurile la rațiune. La 1307, în volumul „De recuperatione terrae sanctae", scriitorul francez Pierre Dubois afirma împotriva opiniei comune, că pacea e „bunul suprem", dar că această pace trebuie bazată pe justiție.

Dubois este un vizionar al înfăptuirilor internaționale de mai târziu. In plin ev mediu el nu vede realizarea păcii prin extinderea monarhiei romane peste tot continentul, nici prin ralierea popoarelor în jurul bisericii catolice, ci prin înfăptuirea unei confederații a tuturor statelor europene, pe bază de egalitate în drepturi și obligații. Pentru rezolvarea litigiilor eventuale, Dubois propune instituirea unei curți supreme de arbitraj care să judece obiectiv și să aplice sancțiuni imediate. Raportate la epocă, aceste idei sunt într'adevăr surprinzătoare.

La 1516 Thomas More în „De optimo rei publicae statu deque nova insula Utopia", prezintă sub forma unei călătorii într'o insulă un plan de înfăptuirea răsboiului. Locuitorii insulei fictive sunt — după autorul englez — mai avansați sufletește decât restul omenirii fiindcă ei nu admit războiul, nu-l practică și nu-l găsesc justificat *decât ca un războiu de auto-apărare*. Războiul de cuceriri și îngenunchieri de popoare este condamnat deci în mod abil într'o vreme când el era considerat de drept divin și nu o monstruozitate ca astăzi.

In faimosul „Proiect de pace perpetuă", abatele de Saint-Pierre preconiza la 1713 o confederație de state, care să se oblige a nu recurge la puterea armată, diferendele să fie soluționate prin tranzacțiuni amicale și intermediul celorlalte state, iar în caz că vreun stat din confederația păcii vrea să-și impună voința prin forță, celelalte state au datoria să intervină imediat. Numai gândul că se va produce o intervenție armată a tuturor împotriva agresorului, era suficient, după abatele francez, pentru a suprima orice planuri războinice ale unui stat izolat.

Kant face o analogie între viața popoarelor și viața indivizilor în „metafizica moravurilor". Viața popoarelor este, după filosoful german, un continuu războiu, după cum era odinioară viața indivizilor, dinainte de „ordinea juridică". Bunurile indivizilor ce se găseau în „starea naturală" erau la discreția indivizilor mai puternici. Tot așa este și cu bunurile popoarelor acum: ele sunt la discreția popoarelor mai puternice.

Dacă viața indivizilor a evoluat dela stadiul natural la cel juridic, viața popoarelor este supusă exclusiv rezolvării brutale. Ea trebuie deci să evolueze spre starea juridică.

In volumul „*Spre pacea eternă*", apărut la 1795, Kand încearcă o schiță a unei ordini juridice în lume. Această ordine juridică se poate întemeia, ținând seama de individualitatea politică a fiecărui popor. Popoarele trebuie să se încadreze într'o confederație ca aceea a vechilor cetăți grecești și să fie reprezentate în mod continuu la „congresul permanent" — congres ce are menirea să rezolve toate neînțelegerile posibile. Pentruca popoarele să nu vadă în organismul juridic nou creat o îngrădire a libertăților lor, ele sunt libere să

(Continuare in pag. 2-a)

DISCURSUL D-LUI CHURCHILL

II

Politica externă a Angliei și atitudinea față de Polonia

Problema ruso-polonă a creat de multă vreme dificultăți politicii externe a Angliei. Guvernul britanic, chiar în momentele cele mai critice, a căutat să menție în același timp raporturile cu guvernul polon din Londra și să nu supere prea mult pe rușii cari, ei au rupt relațiile cu același guvern polon. Situația Angliei, nu era desigur ușoară. Aliată a Poloniei, prin tratatul de asistență din Aprilie 1939, ea garantase acesteia fruntariile, deși d. Churchill, găsise în această privință explicația că garanția Angliei nu comporta implicit teritoriul pe care Sovietele îl revendică. Pe de altă parte, nu trebue să se uite că faza acută a problemei polono-ruse sa produs atunci când rușii erau în ofensivă, pe când invazia era în pregătire și Sovietele o cereau cu insistență. Nu era deci momentul ca aliații să indispue Moscova. Este de prisos să reamintim că, fără a lua o atitudine oficială categorică, la Londra nu încetau sfaturile pe lângă polonezi de a se arăta concilianți și atunci când s'a vorbit de linia Curzon, cele mai importante ziare britanice au găsit-o satisfăcătoare. Problema însă a rămas nerezolvată și constituirea Comitetului de eliberare polon, recunoașterea lui imediată de către Soviete, instalarea lui la Cholm au creat o situație nouă, o situație de fapt, de care atât Anglia, cât și guvernul d-lui Mikolaiczyk nu puteau să nu ție seama. Și imediata lui consecință a fost plecarea la Moscova a d-lui Mikolaiczyk și negocierile cari sunt la curs și cari desigur sunt urmărite cu tot interesul de guvernul britanic, care nu e străin de angajarea lor. Reese clar că Anglia a trebuit să desfășoare o politică de abilitate și în această problemă, în care acțiunea ei era subordonată în mare măsură interesului de a menaja Sovietele, după cum în problema Franței, acțiunea ei trebue să ție seama de susceptibilitățile Statelor Unite.

„Oricine poate să-și dea seama — a spus d. Churchill în fața Camerei Comunelor — de complexitatea rolului pe care politica externă a țării noastre îl are în coaliția mondială al cărei membri suntem. Mai întâi de toate trebue să ținem seama de dominioane, cu care trebue să ne consultăm. Sunt apoi trei mari puteri. Avem aliați foarte valoroși și credincioși cari sub unele

(Continuare in pag. 2-a)

PULLMAN-UL STRATOSFERIC

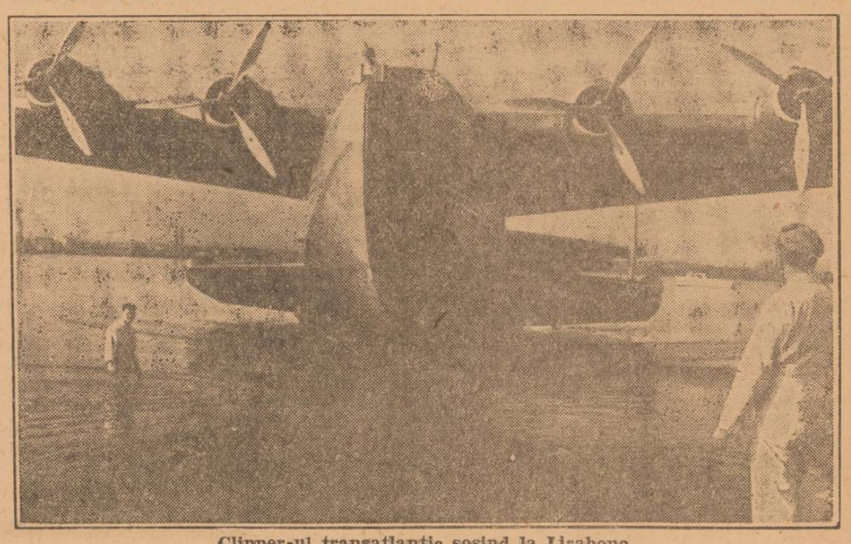

Clipper-ul transatlantic sosind la Lisabona

Geneva, August. — Presa elvețiană, care urmărește de-aproape problemele navigației aeriene, convinsă că Elveția va fi după război una din marile plăci turnante ale traficului aerian internațional, acordă o atenție deosebită unei senzaționale știri din New-York. Este vorba de planul ambitios al lui Juan Trippe, președintele companiei „*Pan American Airways*", care își propune să creeze după război o flotă de avioane uriașe, sburând prin stratosferă, și permițând călătorii rapide și eftine, spre orice colț al globului ,cu un preț de câțiva lei kilometrul. Destăinuind ziariștilor acest proect Trippe a declarat că lucrează la planul său de mai mulți ani, dar a păstrat cel mai complet secret asupra lui, de oarece se așteaptă la o concurență puternică din partea companiilor aeronautice străine.

Fără să dea prea multe amănunte asupra modului cum va reuși să ofere cetățeanului mijlociu posibilitatea de a vizita eftin dar în avioane de lux principalele capitale ale globului, Trippe dovedește seriozitatea planurilor sale anunțând că „*Pan American Airways*" au și comandat 108 avioane uriașe de pasageri, capabile să sboare prin stratosferă cu o viteză comercială de peste 600 km. pe oră. Cu această viteză, New-York va fi la 8 ore de Londra, iar Rio de Janeiro la mai puțin de 20 ore de New-York.

După părerea experților, planul lui Trippe reprezintă un salt de zece ani asupra evoluției normale a transporturilor aeriene. Expresele aeriene vor face ca turismul internațional să înregistreze o creștere de 500%. Uriașele avioane stratosferice vor circula cu aceeași regularitate ca trenurile Pullman, oferind pasagerilor tot confortul, ziua ca și noaptea.